

13.5.1991

PANKKIEN TASEAINEISTOT

SISÄLLYS:

	sivu
1. Nykyinen työnjako	1
2. Tietojen käyttö	1
3. Aineiston järjestäminen	2

Jorma Hilpinen

13.5.1991

PANKKIEN TASEAINEISTOT

1. Nykyinen työnjako

Suomen Pankissa seurataan pankkien taseita kahdella osastolla KP- ja RM-osastolla. KP-osasto saa saman tiedon (ns. pankkien kuukausi-ilmoitus) kuin Tilastokeskus, kun taas RM-osastolla on oma tase-seurantansa. KP-osasto saa lisäksi taseiden liitteinä tietoja luoton annosta- ja otosta.

Pankkien tase-seurantaan liittyvät ongelmat ovat paljolti luokitteluongelmia ja teknisiä ATK-ratkaisuihin liittyviä ongelmia. Asiaan liittyy myös erilaisiin tarkastelunäkökulmiin liittyviä ongelmia. Entisen RS-osaston näkemys on ollut hallinnollis-juridinen kun taas KP-osasto edustaa laajalaisempaa ekonomistinäkemyttä.

KP-osaston saamat tiedot viedään pääsääntöisesti aikasarjaformaattissa ns. RAHAPO-hakemistoon päätietokoneelle. RM-osaston aineistoa on talletettu mikrotietokoneelle d-base III-formaattiin. Tällaisenaan aineistoa ei ole mahdollista tarkastella aikasarjamuodossa. Tässä suhteessa on lähiaikoina tapahtumassa muutoksia.

2. Tietojen käyttö

Kuukausittaista aikasarjamuotoista tasetietoa tarvitaan yleisen aikasarjatietokannan aggregoidun tasesarjaston perusaineistona sekä raportoitavaksi edelleen Kansainväliselle Valuuttarahastolle IFS-tilastoon. Pankkikohtaista tasetietoa tarvitaan sekä RM-osastolla että KP-osastolla, mutta kun tulee kyse aikasarjamuotoisesta tiedosta, käytetään RAHAPO-aineistoa. Entinen RS-osasto on lähettänyt BIS:lle tietoja omista seurantaraportteistaan.

Aggregoidut tase- ja luotonanto- ja ottotiedot ovat saatavissa Tilastokeskuksen pankki-kuukausi-tilastosta noin kahden kuukauden viipeellä. IMF edellyttää, että heille raportoidut tiedot ovat virallisen, julkaistun tilaston mukaisia, joten IFS-raportit on verrattava Tilastokeskuksen tietoihin. IFS-raportointi on hoidettavissa Tilastokeskuksen tiedoilla. Tilastokeskuksen on kuitenkin välittömästi ryhdyttävä käyttämään tilastossaan ns. residency-periaatetta. Viimeisen tiedon mukaan tämä muutos tehdään vuoden 1992 alussa.

Kuukausittaista pankkien taseaineistoa on käytetty myös maksutaseen tarkistustietoina, mutta omien maksutasekyselyjen pyöriessä tämä käyttötarve on loppumassa.

Pankkien taseaineistoja ei voi käsitellä täysin irrallaan pankkien luotonantoa ja -ottoa koskevien tietojen kanssa. Näillä on hieman erilainen lopukäyttö. Luotonanto- ja -ottotietojen keskeisin käyttö on rahoituksen välittymistä koskevassa analyysissä kun taas tase- ja tulostietoja käytetään erityisesti pankin tai pankkiryhmän toimintaa analysoitaessa.

Teknisesti RAHAPO-aineiston tiedot kulkevat päivitysajovirtojen avulla yleiseen TAKO-tietokantaan rahoitusmarkkina-aineistoksi (R-alkuiset sarjat) ja edelleen osa niistä Kansantalouden osastolla laadituksi rahoitustilinpäädöksi (T-alkuiset sarjat). R-sarjat ovat osittain päällekkäisiä RAHAPO-aineiston kanssa. R-sarjat voidaan päivittää myös Tilastokeskuksen lähteistä suoraan (valitettavasti vain manuaalisesti).

3. Aineiston järjestäminen

Päällekkäisen työn ja epätarkoituksenmukaisen raportoinnin karsimiseksi ehdotan seuraavia toimenpiteitä:

A. Kaikki pankkikohtainen aineisto siirretään RAHAPO:sta mikroille sellaiseen muotoon, että pitkien aikasarjojen tarkastelu on mahdollista. On harkittava vastuiden jakamista siten, että varsinaiset taseet olisivat RM-osaston vastuulla ja luotonanto- ja -ottotiedot KP-osaston vastuulla.

Pitemmän aikavälin tavoitteena on, että sekä RM-osaston nykyisestä tasekyselystä että nykyisestä kuukausi-ilmoituksesta luovuttaisiin ja ne korvattaisiin vähitellen yhtenäistävällä kuukausittaisella tulos- ja taseaineistolla, josta vastaisi ensisijassa Tilastokeskus. Sama perusaineisto otettaisiin myös RM-osastolle. Tiedon siirron olisi oltava automaattista. Pankkikohtaiset sarjat säilyisivät luokittelumuutoksia lukuunottamatta jatkuvina.

Lyhyellä aikavälillä pankkikohtaisten kuukausi-ilmoitusten päivitystä on jo päätetty karsia tuntuvasti. KP-osasto vastaa edelleen jäljellejäävän kuukausi-ilmoitustiedon sekä sen liitteinä olevan luotonanto- ja ottotietojen hankinnasta. Karsittua päivitystä on ryhdytty soveltamaan maaliskuuna 1991 jälkeisistä tiedoista.

RM-osaston tulos- ja taseaineisto on saatettava mahdollisimman nopeasti yhteiskäyttöön muuttamalla sen teknistä käsittelyä.

B. Aggregoitu aineisto säilytetään aikasarjaformaattissa EKON-tietokannassa ja siirretään mahdollisuuksien mukaan TAKO:aan. Tässä yhteydessä näiden entisten RAHAPO-sarjojen ja TAKO:ssa jo olevien R-alkuisten sarjojen määritelmät ja päällekkäisyydet selvitetään. Aggregoidun aineiston lähteenä käytetään jo lähitulevaisuudessa pääsääntöisesti Tilastokeskuksen tietoja ja sarjastoa ylläpitää TO-osasto. Tietojen automaattista siirtoa Tilastokeskuksesta ryhdytään valmistelemaan.

RM-osaston aineiston saaminen yhteiskäyttöön lisää SP:n tilastoaineiston käsittelyn tehokkuutta, mikä antaa noin kuukauden informaatioedun Tilastokeskuksen tietoihin verrattuna. Ennakkotietojen hoidosta yleisessä tietokannassa voisi vastata TO-osasto.

C. Tilasto-osasto vastaa tietojen siirrosta IMF:lle IFS-tilastoon ja aggregoidun pankkien taseaineiston osalta mahdollisesti myös BIS:lle. Taseiden osalta SP:ssa laadittaisiin joko automaattiselle tietovälineelle tai paperille mahdollisimman identtiset setit. Mikäli BIS:n pyytämä aineisto sisältää spesiifistä pankkien riskienseurantatietoa, RM huolehtii siitä nykyisen käytännön mukaisesti.